

|                        |                                                                                                                |
|------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ชื่อเรื่อง             | การมีส่วนร่วมของราษฎรต่อโครงการพัฒนาบ้านโป่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ |
| ชื่อผู้เขียน           | นายสราวิทย์ ภิบาลจอมมี                                                                                         |
| ชื่อปริญญา             | วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร                                                                   |
| ประธานกรรมการที่ปรึกษา | อาจารย์กิตติพงษ์ ไตรธิกุล                                                                                      |

### บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของราษฎรต่อโครงการพัฒนาบ้านโป่งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของราษฎร ในโครงการพัฒนาบ้านโป่ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของราษฎร ในโครงการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศ และโครงการส่งเสริมอาชีพการผลิตเบญจมาศเพื่อการค้า และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรในโครงการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศและโครงการส่งเสริมอาชีพการผลิตเบญจมาศเพื่อการค้า ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยได้แก่ ราษฎรในพื้นที่ของโครงการพัฒนาหมู่บ้านโป่งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 144 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS for Windows)

ผลการศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีอายุเฉลี่ยประมาณ 51 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป มีสมาชิกภายในครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 4 คน มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ยประมาณ 3 ไร่ มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 95,623 บาทต่อปี ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่เกิดในพื้นที่บ้านโป่ง ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มชมรมการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศบ้านโป่ง รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ และไม่มีตำแหน่งทางสังคม

ผลการศึกษาการเข้าร่วมโครงการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับโครงการในรอบปีที่ผ่านมา มีระยะเวลาในการเข้าร่วมโครงการเฉลี่ยประมาณ 4 ปี เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่โครงการจำนวน 1-2 ครั้งต่อปี ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจากเจ้าหน้าที่โครงการ หอกระจายข่าว และผู้ใหญ่บ้าน สำหรับการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตเบญจมาศเพื่อการค้า พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับโครงการในรอบปีที่ผ่านมา มีระยะเวลาในการเข้าร่วมโครงการเฉลี่ยประมาณ 6 ปี การติดต่อกับ

เจ้าหน้าที่โครงการเฉลี่ย 3 ครั้งต่อปี ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจากเพื่อนบ้าน และใช้ที่ดินในการปลูกเบญจมาศเฉลี่ยประมาณ 1.28 ไร่

ผลการศึกษามีส่วนร่วมของราษฎรในโครงการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในโครงการโดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.41) โดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลในระดับน้อย

ผลการศึกษามีส่วนร่วมของราษฎร ในโครงการส่งเสริมอาชีพการผลิตเบญจมาศเพื่อการค้าพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในโครงการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.92) โดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรในโครงการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศและโครงการส่งเสริมอาชีพการผลิตเบญจมาศเพื่อการค้า พบว่า อาชีพ การถือครองที่ดิน เพื่อทำการเกษตร รายได้ การได้รับข้อมูลข่าวสาร ตำแหน่งทางสังคม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่โครงการ และประสบการณ์การฝึกอบรม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการมีส่วนร่วมในโครงการท่องเที่ยวเกษตรเชิงนิเวศ และอาชีพ การถือครองที่ดินเพื่อทำการเกษตร การได้รับข้อมูลข่าวสาร และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่โครงการ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการมีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมอาชีพการผลิตเบญจมาศเพื่อการค้า

**Title:** Participation of Villagers in Ban Pong Royal  
Development Project, Tambon Paphai, Sansai, Chiangmai

**Author:** Mr. Sarawit Phibanjommee

**Degree of** Master of Science in Agricultural Extension

**Advisory Committee Chairperson** Mr. Kittipong Towthirakul

### ABSTRACT

The study on participation of the villagers in Ban Pong Royal Development Project, Tambon Paphai, Sansai district, Chiangmai province, was aimed at (1) surveying personal, economic, and social information of the villagers in the Project, (2) studying the villagers' participation in the projects on eco-tourism and *Chrysanthemum* production for commercial purpose, and (3) studying the factors affecting the villagers' participation in these two projects. The data was collected by means of interview schedules from 144 villagers in the areas under the Royal Project and analyzed by using Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) for Windows.

Regarding the personal, economic, and social background of the villagers, it was found that the respondents were 51 years old on average, had completed primary education, and were engaged in farming and hired for labor. They had an average of 4 household members, owned 3 Rai of land, and had an average income of 95,623 Baht per year. Most of them were native to Ban Pong and were members of Ban Pong Eco-tourism Club. Some subscribed membership of the Rotational Fund for Cremation. The rest neither belonged to any local group nor held any community formal position.

In regard to participation in eco-tourism, it was found that most respondents had no training in the project in the previous year. They participated for an average period of 4 years and contacted the project personnel for 1-2 times a year. Most of them received information concerning the project from the project officers, the village's public announcement system, and the village chief. Concerning the production of *Chrysanthemum* for commercial purpose, it was found that most of the respondents had no training in the past year and participated in the project

for an average period of 6 years. They contacted the project personnel for 3 times a year. Most of them received information about the project from their neighbors and used an average of 1.28 Rai for growing the flower.

Regarding the participation of the villagers in eco-tourism, it was found that the respondents participated at a minimal level with a mean of 2.41. Their participation was in the areas of decision making, receiving benefits, and monitoring and evaluation, all of which were at a minimal level.

Their overall participation in the *Chrysanthemum* production project was at a moderate level (mean 2.92). Their participation was in the areas of decision making, receiving benefits, and monitoring and evaluation, all of which were at a moderate level.

The results of investigating the factors affecting their participation in the two projects revealed that the villagers' occupation, agricultural land holding, income, information acquisition, social status, contact with project personnel, and training experience were significantly correlated with their participation in the eco-tourism project and their occupation, agricultural land holding, information acquisition, and contact with project personnel were found to be significantly correlated with their participation in the commercial *Chrysanthemum* production project.